

KURIER POLSKI

Rok IV

Centrales telefoniczne (K.P.) Bydgoszcz 13-41 i 13-42
Telefon dla korespondentów zamiejscowych 16-00
Sekretariat redakcji przyjmuje od godz. 10-12

Niedziela, dnia 4 lipca 1948 r.

Konto PKO „Zryw” nr VI-135. PKO K.P. nr VI-140
Konto bież. Bank Gospodarstwa Spółdzielczego
Bydgoszcz konto nr 8088

Nr 180

Brytyjska delegacja handlowa w Polsce

WARSZAWA (PAP). Do Polski przyjechała delegacja brytyjskiego ministerstwa handlu Board of Trade, w celu przeprowadzenia rozmów z Min. Przemysłu i Handlu na temat kontyngentów towarów, które mają być wyeksportowane z Wielkiej Brytanii do Polski w ciągu roku 1948.

Wybory w Finlandii

Wysoka frekwencja głosujących — Wybory będą ogłoszone w przyszłym tygodniu

HELSINKI (PAP). Dwudniowe wybory do sejmiku fińskiego zakończyły się wczoraj o godz. 8 wieczorem. Ostateczne wyniki wyborów opublikowane zostaną dopiero w początkach przyszłego tygodnia.

Frekwencja wyborcza zarówno w dzielnicach robotniczych jak i zamieszkałych przez sferę mieszkaniową, była wysoka. Wybory miały przebieg spokojny. Nie zanotowano żadnych incydentów.

Zasadnicza walka wyborcza rozegrała się między Związkiem Demokratycznym Narodu Fińskiego a partią socjal-demokratyczną.

Parlament fiński jest jednoizbowy i liczy 200 posłów. Prawo głosu mają mężczyźni i kobiety, którzy przekroczyli 21 rok życia. Ludność Finlandii liczy 4.112 tys. osób z czego prawo głosu ma ok. 2,4 miliona obywateli. W obecnym parlamencie fińskim partia Socjal-Demokratyczna ma 50 posłów, Związek Demokratyczny Narodu Fińskiego — 49, Zw. Agrariuszy — 49, Partia Narodowo-Koalicyjna — 28, Szwedzka Partia

Narodowa — 15 i Narodowo-Postępowa — 9 posłów.

Strajk generalny we Włoszech

RZYM (PR). We Włoszech zapowiedziano rozpoczęcie strajku generalnego we wszystkich gałęziach przemysłu i handlu. Związki zawodowe chcą wywalczyć dla pracowników wyższe uposażenia i lepsze warunki pracy. W Mediolanie zastrajkowali już pracownicy przemysłu spożywczego, a w środę rozpocznie się strajk w przemyśle naftowym. W Toskanii strajkują chłopi i robotnicy rolni.

Otwarcie Wystawy ZO nastąpi 21 lipca

Konferencja prasowa we Wrocławiu

WROCLAW (tel. wł.). Wczoraj od była się we Wrocławiu konferencja prasowa z udziałem dziennikarzy

z całej Polski, pragnących zapoznać się z postępem prac związanych z otwarciem Wystawy Ziem Odzyskanych. Dziennikarze oprowadził po terenach wystawowych komisarz rządu dla spraw wystawy — wicemin. Wiktor Kościński. Prace przygotowawcze WZO, której celem będzie zobrazowanie dorobku i znaczenia Ziem Odzyskanych dla Polski — są już na ukończeniu. Na terenach wystawowych pracuje intensywnie 3.000 pracowników.

Jak stwierdził wicemin. Kościński, otwarcie wystawy nastąpi w dn. 21 lipca br.

Wystawa, którą już od dłuższego czasu interesuje się całe społeczeństwo polskie, stoi również pod wzgl. artystycznym na bardzo wysokim poziomie.

Żądanie ograniczenia eksportu do krajów Europy wschodniej

WASZYNGTON (PAP). Administrator planu Marshalla Paul Hoffman oświadczył na konferencji prasowej, że Stany Zjednoczone domagają się będą od państw, korzystających z pomocy amerykańskiej, wstrzymania do ZSRR i państw Europy Wschod. eksportu towarów których nie wysyłają tam Stany Zjednoczone.

Oświadczenie to interpretowane jest jako dowód, iż Stany Zjednoczone zamierzają wykorzystać plan Marshalla dla kierowania polityką państw, objętych pomocą amerykańską.

Odpowiadając na liczne pytania w sprawie ewentualnej reformy

Ku czci Ignacego Paderewskiego

Dziś w Morges w Szwajcarii, miejscu długoletniego pobytu Ignacego Paderewskiego, odbędzie się uroczystość odsłonięcia pomnika tego Wielkiego Polaka. Uroczystość zbiega się z 6-tą rocznicą Jego śmierci.

Dla nas Polaków Ignacy Paderewski jest czymś więcej, niż wielkim muzykiem. Jego gorący patriotyzm i prowadzona przez całe życie walka o sprawę polską, stawiają Go w rzędzie największych synów naszego narodu. Poświęcając wszystkie siły swe dla Polski, korzystając ze swej popularności w kręgach politycznych zagranicą, mobilizował uczucia obcych narodów dla Polski. Wszak nie ulega wątpliwości, że właśnie On przyczynił się do powstania słynnego 13-go punktu orędzia wilsonowskiego, mówiącego o Polsce wolnej, zjednoczonej i posiadającej dostęp do morza. Śmierć zastała Go na posterunku w najtragiczniejszych chwilach drugiej wojny światowej stając się ciężkim ciosem dla Narodu Polskiego. Imię jego, jako nieustraszonego „ambasadora sprawy polskiej” zostanie na zawsze w naszej pamięci, jako symbol pracy i miłości do Ojczyzny.

Szamotuły - starożytny gród nad Samą

Szamotuły należą do bardzo żywotnych miast wielkopolskich. Gród ten wydał wielu wybitnych Polaków, a w czasach zaborczych jego mieszkańcy kroczyli w pierwszym szeregu bojowników, walczących z czołową pruskim. Na zdjęciu obszerny rynek szamotułski. (Patrz artykuł na stronie 3).

Przedstawiciele radzieccy nie będą uczestniczyć w dalszych posiedzeniach Sojuszniczej Komendantury Berlina

Powołanie konstytuanty zachodnio-niemieckiej

BERLIN (PAP). Na posiedzeniu Sojuszniczej Komendantury Berlina delegat radziecki — płk. Kalinin za komunikował, że przedstawiciele radzieccy nie będą brali udziału w dalszych posiedzeniach Komendantury.

Powodem tego stanowiska było niesłychane zachowanie się komendanta sektora amerykańskiego oraz brak odpowiedzi na protest radziecki w związku z jednostronną akcją mocarstw zachodnich, wprowadzającą reformę walutową również na teren Berlina.

W tej sytuacji delegaci radzieccy nie mogą uczestniczyć w jakichkol-

wiek posiedzeniach Sojuszniczej Komendantury. Jednakże decyzje powzięte uprzednio przy udziale przedstawicieli wszystkich 4-ch mocarstw okupacyjnych, będą — pod warunkiem wzajemności — respektowane przez władze radzieckie.

Z Frankfurtu donoszą, że dowódca zachodnich stref okupacyjnych generałowie Clay, Robertson i Koenig na specjalnie zwołanym zebraniu upoważnili 11 „premierów” krajów niemieckich do zwołania Zgromadzenia Konstytucyjnego nie później niż 1 września br.

Dowódca wojsk francuskich w Niemczech gen. Pierre Koenig zreferował projekt „statutu okupacyjnego”, który określa kompetencje alianckich władz wojskowych oraz przyszłego parlamentu zachodnio-niemieckiego.

Kongres SFIO przy drzwiach zamkniętych

PARYŻ (PAP). W stolicy Francji rozpoczęły się obrady krajowego kongresu francuskiej partii socjalistycznej (SFIO). Po raz pierwszy w dziejach partii została zarządzone tajemność obrad. Dziennikarze musieli opuścić salę posiedzeń.

Z wnioskiem w tej sprawie wystąpiła federacja Pas de Calais, do której należy sekretarz generalny partii Guy Mollet. Jak wiadomo, pierwszy dzień obrad poświęcony był jego sprawozdaniu.

Demontaż Zagłębia Ruhry będzie wstrzymany

LONDYN (PAP). W kręgach przemysłowych Zagłębia Ruhry — jak podaje Reuter — krążą uporczywie pogłoski, że mocarstwa zachodnie mają zamiar wstrzymać demontowanie urządzeń fabrycznych w tym okręgu. Decyzja ta, która miała zapaść na żądanie USA, uważana jest za logiczne następstwo objęcia Niemiec zachodnich planem Marshalla.

Dulles wyjeżdża na sesję ONZ

NOWY JORK (PAP). John Foster Dulles na zaproszenie Departamentu Stanu wejdzie w skład delegacji amerykańskiej na sesję Gen. Zgr. ONZ w Paryżu.

JUTRO!
DETEKTYW
MARCHEWKA
w potrzasku
!?

Przedstawiciel: 05981
ŻBIKOWSKI
i ROLEWSKI
Bydgoszcz
Zbożowy Rynek 7
Telefon 29-81

UWAGA PRENUMERATORZY!

Prenumeratorzy, którzy nie zaabonowali „Ilustrowanego Kuriera Polskiego” na miesiąc lipiec, mogą to uczynić jeszcze, wpłacając natychmiast prenumeratę na konto P. K. O. Nr VI - 140, lub VI - 135, albo przekazem pocztowym na adres: „Ilustrowany Kurier Polski”, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 20. Cena prenumeraty miesięcznej wynosi 120,— z.

Ambasador Jugosławii u min. Modzelewskiego

WARSZAWA (PAP). Minister spr. zagr. Modzelewski przyjął ambasadora Jugosławii w Warszawie p. Pr. bicevica.

Katastrofa samolotu włoskiego

BRUKSELA (PAP). W pobliżu Brukseli rozbił się doszczętnie i spłonął włoski samolot pasażerski. Z 12 pasażerów — 8 zginęło. Był to pierwszy samolot włoski typu „Fiat 202”, który zapoczątkował komunikację na linii Mediolan—Bruksela.

21 miliardów złotych otrzymały spółdzielnie handlowe i pracy

Bank Gospodarstwa Spółdzielczego, jako bank świata pracy, przyczynia się w dużym stopniu do rozwoju spółdzielczości, udzielając jej dużych kredytów finansowych. I tak spółdzielnie:

- Spożywców otrzymały dotychczas 4.189 milionów zł,
- zamknięte (działające głównie przy zakładach przemysłu węglowego i hutniczego) — 1.124 milionów zł,
- wojskowe — 65 milionów,
- wydawnicze — 1.156 milionów,
- księgarsko-papiernicze — 222 miliony,
- rzemieślnicze — 84 miliony,
- inne handlowe 206 milionów.

Ponieważ nie wszystkie zapotrzebowania na kredyty ze strony spółdzielni mogły być zaspokojone, gdyż zaledwie część planu kredytowego opracowanego przez BGS mogła się pomieścić w ogólnym planie kredytowym państwa — przeto zgłoszenia spółdzielni o kredyty rozpatrywane były pod kątem właściwej hierarchii potrzeb. Spółdzielnie, których potrzeby były dotychczas już zaspokojone w szerszym zakresie, musiały ustępować miejsca w akcji kredytowej spółdzielniom o niższym stopniu zaspokojenia.

W najbardziej trudnej sytuacji znajdują się spółdzielnie pracy, których potrzeby są daleko większe od przyznanych im kredytów.

Z sumy jaką dysponował Bank Gospodarstwa Spółdzielczego można było udzielić tym spółdzielniom kredytów w wysokości zaledwie 645

milionów złotych. Pozwoliło to na uwzględnienie wniosków kilku spółdzielni wytwórczych (252 milionów zł), paru budowlanych (131 milionów), komunikacyjnych i rzemieślniczych (219 milionów zł), i zaledwie jednej spółdzielni rybackiej (43 miliony zł).

Szczególnie ciężka jest sytuacja kredytowa spółdzielni budowlanych ze względu na przeciąganie przez zleceniodawców okresu regulowania rachunków za wykonaną pracę, a stoimy przecież w pełni sezonu budowlanego, który wymaga zwiększonych kredytów. To też BKS zabiega o powiększenie kredytów dla tego typu spółdzielni.

Kredyty udzielane przez BGS bezpośrednio spółdzielniom handlowym i spółdzielniom pracy nie obejmują kredytów udzielanych wielkim centralom spółdzielczym na te same cele, a które wynoszą sumę 13 miliardów 256 milionów zł. Łączna więc kwota kredytów BGS dla spółdzielni handlowych i pracy wynosi blisko 21 miliardów zł. Ostatnio większe kredyty przyznano Centrali Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich na finansowanie akcji jajczarskiej, obejmującej bieżącą obsługę rynku wewnętrznego, konserwację jaj na okres zimowy oraz eksport jaj.

Rozmiary tej akcji przekraczają osiągnięcia roku ubiegłego na tym odcinku. Szczególnie poważne znaczenie dla gospodarki narodowej posiada eksport jaj na rynki zagraniczne, zwłaszcza do Anglii, umożliwiając import niezbędnych dóbr inwestycyjnych.

W drugą rocznicę śmierci śp.

ZYGMUNTA FELCZAKA

Wicewojewody pomorskiego, — wiceprezesa Zarządu Głównego i prezesa Pom. Zarządu Wojew. Stronnictwa Pracy, — założyciela „Ilustrowanego Kuriera Polskiego”

odbędzie się

msza św. żałobna

za spój Jego duszy w sobotę, 3 lipca, o godz. 9 w kościele farnym w Bydgoszczy o czym zawiadamia

Pomorski Zarząd Wojewódzki Stronnictwa Pracy

W sobotę, dnia 3 lipca br., o godz. 9-tej, w drugą rocznicę śmierci

śp. Zygmunt Felczaka

założyciela i naczelnego redaktora „Ilustrowanego Kuriera Polskiego”, odprawiona zostanie w kościele farnym w Bydgoszczy

msza św. żałobna

za spój Jego duszy, o czym zawiadamia

Wydawnictwo „Ilustrowanego Kuriera Polskiego”

Przez wzmożoną wydajność pracy do wykonania planu morskiego

ZAKUPIMY:

ŁOŻYSKA KULKOWE

oporowo - osiowe - wachliwe
Nr 3105 D wymiary: 33x72 2 szt.

ŁOŻYSKA KULKOWE

90x40x23 20 szt.

ŁOŻYSKA OPOROWE

o wymiarach: średnica zewnętrzna 82 mm, średnica wewnętrzna 60 mm, grubość 18 mm 3 szt.

Portowe Zakłady Przemysłu Truszczonego i Olejarskiego 06596
„AMADA” Gdansk - Letniewo Załogowa 10

POLECAMY:

Artykuły sanitarne-laboratoryjne

Instrumenty chirurgiczne, środki opatrunkowe, termometry, strzykawki itp., meble lekarskie i dentystyczne według najnowszych systemów, szkło dla celów: laboratoryjnych, naukowych, szkolnych do fizyki i chemii, wszelkie aerometry i termometry chemiczne

Specjalny Sklep Artyk. Sanitarnych i Laboratoryjnych
właśc.: E. POLCYN i Z. CZENOEFU
TORUŃ, Rynek Nowomiejski nr 25 06648

1) Soki naturalne i syntetyczne

(dolewki) jako nasza specjalność

2) Wytwórnia wód gazowych i rozlewnia piwa

3) Kiszarnia kapusty

06661

4) Zakup wiśni, malin na soki

SPÓŁDZIELNIA PRZEMYSŁOWO HANDLOWA „ULWIN” z o. u. Wąbrzeźno - tel. 3

Cała Polska czyta IKP

SKARB Wielkiego MOGOŁA

107 POWIEŚĆ

W dżungli, gdzie rządzi prawo pięści, tylko natury na wskroś czynne, energiczne, śmiałe, do szaleństwa nieraz odważne dochodzą do tego, że szanują ich słabi i równi, a boją się mocni.

Howard, nawiązawszy bardzo zręcznie rozmowę z panią Lila, wysłuchał szczegółów całej ich nieszczęsnej sprawy spadkowej i z kolei sam opowiedział to, co zaszło w ostatnich dniach w związku właśnie z tą sprawą, nie wykluczając wypadków ubiegłej nocy.

— Jak pani widzi, sprawy układają się coraz gorzej — mówił Howard — ale, proszę wybaczyć — w tym wszystkim jest wiele winy pani.

— Mojej? — zdziwiła się Lila. — Dlaczego? W jaki sposób?

— Jak długo pani przebywa w tym domu?

— Od paru tygodni.

— I często bywa pani sama?

— Prawie zawsze bywam samotna.

— Nie ó to mi chodzi. Chcę powiedzieć, czy pan Rama Bahadur często wyjeżdża stąd i panią zostawia li tylko pod opieką służby?

— Owszem, I teraz np. wyjechał także gdzieś.

— Czemuż pani nie skorzysta z okazji, aby przetrząsnąć cały dom w poszukiwaniu za testamentem? Wszakże odnalezienie tego papieru ułatwi rozwiązanie całej sprawy. Jeżeli papier ten został skradziony za namową Ramy Bahadura i dla niego, to musi on znajdować się gdzieś w tym domu.

— Rzeczywiście! Że mi też do głowy nie przyszła taka myśl.

— Niech pani poszuka i to koniecznie. A jeżeli znaj-

dzie pani ten papier, proszę go dobrze schować i przedsięwzięcia przygotowania do ucieczki stąd. Na co pani czeka?

— Czy pan myśli, że wymkniecie się z tego domu, to rzecz łatwa?

— Rzeczy niemożliwe nie istnieją na świecie. Jeżeli człowiek chce do czegoś w życiu dojść, coś osiągnąć, musi zapracować na to. To samo jest i w wypadku pani. Zamiast siedzieć z założonymi rękami i czekać zmiłowania Bożego, niech pani sama zacznie pracować nad własną wolnością, a reszta przyjdzie wtedy, gdy się pani najmniej tego będzie spodziewała. Jeżeli spotkam męża, postaram się przyprowadzić go tutaj i sam dopomogę do uwolnienia pani. Lecz na ten szczęśliwy traf trzeba czekać może lata całe.

— Mój Boże, cóż za perspektyw! Proszę pana, przecież pan mógłby powiadomić władze angielskie, wskazać im miejsce, a one przysłyby mi niezawodnie z pomocą.

— Myli się pani. Władze angielskie muszą uważać na to, aby stosunków z krajowcami nie zaogniać i często zmuszone są poświęcać daleko większe ofiary z życia swoich obywateli, aby tylko zachować harmonię między rządzącymi i rządzonymi. Niech więc pani nie liczy tak bardzo na pomoc władz. Oczywiście, pomoc ta nadejdzie, może nie w takiej formie, jak to sobie pani wyobraża, może ci, co przyjdą panią wyzwolić, nie będą nosili na sobie mundurów Wielkiej Brytanii, ale najlepiej jest liczyć tylko na siebie. Niech się pani nie daje zahaszszować tym przepychem tutejszym, pięknymi słowami Bahadura, ani ponętnymi propozycjami, gdyż wszelka słabość w pani położeniu równa się zdradzie własnej rasy, rodziny, honoru i poczciwości.

Lila zakryła odruchowo twarz dłońmi i milczała.

— Znam taką religię miejscową, a jest ich tu tysiące podobnych i różnych, która używa za naczelné hasło wyzwania: zbudź się i walcz. I ja teraz mówię do pani: zbudź się i walcz. Trzeba pokazać ludom kolorowym, że nawet słaba kobieta biała potrafi dokonać wielkiego czynu, gdy zajdzie potrzeba. Dla słabych nie było nigdy miejsca na

świecie, nie ma go więcej i dzisiaj. Biada zwyciężonym — było hasłem starożytności. Biada słabym — brzmi obecne zawołanie. Czy pani mnie rozumie?

— Aż nadto dobrze, proszę pana.

— Czy pani postąpi w myśl moich wskazań?

— Będę się starała uczynić wszystko, aby przy następnym spotkaniu z panem nie zasłużyć na tyle wyrzutów. — Wszystko, czegokolwiek pani dokona, pójdzie tylko na jej młyn.

— Niech pani pracuje sama — dodał jeszcze z naciskiem Howard — i jednocześnie proszę liczyć na nas. My o pani nie zapomnimy i nie zostawimy jej tutaj.

— A teraz rzecz druga. Tego chłopca, który tyle dobrego zrobił dla więźnia z klatki, a który tak niefortunnie dostał się w ręce służby tutejszej, trzeba koniecznie uratować od śmierci.

— Czy mi się to tylko uda?

— Zaraz panią objaśnię, na czym będzie polegała jej rola. Chłopiec ten zostanie przeniesiony z podziemi do przyzwoitego mieszkania gdzieś w pałacu. Będzie on tu i nadal strzeżony aż do przyjazdu samego Bahadura. Do tego czasu proszę się tym babu nie interesować wcale, albo, przynajmniej, nie okazywać tego, że się pani nim interesuje. Skoro jednak zjawi się tu Bahadur i po wysłuchaniu relacji Dario każe sobie sprowadzić więźnia, aby wydać na niego wyrok, proszę koniecznie być przy tym. To bardzo ważne. Dowie się pani wtedy, co Bahadur postanowił zrobić z tym chłopcem. Naturalnie, skaże go na śmierć. Kwestia tylko — jakiego rodzaju śmierć wymyśli.

— Dobrze, proszę pana.

— Gdy już pani dowie się o tym, nastąpi dalsza gra. Trzeba pani wiedzieć, że Bahadur należy do kasty czarnej swastyki, uchodzącej za jedną z najmędrzych kast hinduskich. Jeden z kanonów tej kasty wyraźnie powiada, że gładzenie winnych nie może odbywać się w obecności niewiast. A gdyby przypadkiem na placu kaźni znalazła się wśród widzów niewiasta, skazany winien być niezwłocznie uwolniony i wygnany poza obręb osady.

Wciąż uga rocznicę śmierci
Sp. Zygmunta Felczaka

Dnia 3 lipca 1946 r. przedwczesna śmierć wyrwała z naszych szeregów wielkiego, nieustrzonego bojownika o wolność naszego Narodu i nieugiętego szermierza o wydziwienie naszego Ludu z upodlenia społecznego — Sp. Zygmunta Felczaka.

Sp. Zmarły był społecznikiem z powołania. Już jako student pełnił funkcję prezesa Związku Akademickich Kół Prowincjonalnych. Był to Jego start do wielkiej, ofiarnej, wszechstronnej pracy społecznej i politycznej, wymagający wielkiego hartu ducha i stałej gotowości do poświęceń. Sam pochodząc z ludu, ludowi pozostał wierny. Widzimy Go przed wojną w pierwszych szeregach NPR, a później po połączeniu się NPR z CHD — w nowym, wielkim stronnictwie chrześcijańsko-społecznym i narodowo-robotniczym — w Stronnictwie Pracy. Nieustrzona działalność polityczną łączył z pracą dziennikarską w czołowych organach prasowych tego ruchu, jak „Prawda” poznańska, „Obrona Ludu” w Toruniu i „Dziennik Bydgoski”. W czasie okupacji stanął na czele znanej organizacji bojowej „Zryw” i redagował pismo konspiracyjne tego ruchu, biorąc również czynny udział w Powstaniu Warszawskim. Po wojnie objął kierownictwo ogólne Stronnictwa Pracy. Specjalnie zajął się okragiem bydgoskim, gdzie był wicewójewodą i posłem do KRN. Kierował również klubem parlamentarnym S. P.

Sp. Zmarły był założycielem organu Stronnictwa Pracy, „Ilustrowany Kurier Polski” oraz jego naczelnym redaktorem, do czego przedwznowała Go cała Jego dawniejsza działalność polityczna. W ostatniej fazie swej działalności wydał rozprawę pt.: „Drogi Wielkiej Odnowy”, którą przedstawił uniwersytetowi torunskiemu jako pracę doktorską.

Nieubłagana śmierć przecięła przedwcześnie pasmo Jego pracowitego żywota, lecz Jego świetlana postać przyswiecać będzie zawsze tym, którzy Go znali, a w szczególności nam — bezpośrednim spadkobiercom Jego bogatej spuścizny.

Bank Międzynarodowy nie udzieli pożyczki na budowę siedziby ONZ

WASZYNGTON (PAP). Prezes Międzynarodowego Banku Odbudowy John Mac Cloy oświadczył przedstawicielom prasy, iż Bank nie będzie mógł udzielić Organizacji Narodów Zjed. pożyczki w wysokości 65 milionów dolarów na budowę stałej siedziby ONZ w Nowym Jorku. Zdaniem Mac Cloya, zasoby finansowe banku są zbyt małe w porównaniu z potrzebami świata, by mógł on udzielać tego rodzaju pożyczek.

Na „Dzień Spółdzielczości”
Spółdzielczość polska
na nowych drogach rozwoju

Tegoroczny „Dzień Spółdzielczości” zbiega się z otwarciem nowego okresu dla całego ruchu spółdzielczego w Polsce. Z dniem 1 lipca bowiem spółdzielczość polska rozpoczyna działać już całkowicie w ramach nowej struktury organizacyjnej.

Zdeorganizowana spółdzielczość polska uzyskała jednolite naczelne przedstawicielstwo wyposażone w uprawnienia instytucji publicznej. Jest nim Centralny Związek Spółdzielczy.

Spółdzielczość musiała włączyć swą działalność do ogólnopolskiego planu gospodarczego, sama przeto musi pracować według planu. Dlatego też należało zmienić jej dotychczasowe formy organizacyjne.

Świadomość koniecznych zmian dojrzała oddawna w szeregach spółdzielczych i znalazła swój wyraz w znanych uchwałach kongresu delegatów, które to uchwały stały się wytycznymi dla reorganizacji ruchu spółdzielczego.

Na mocy uchwalonych przez Sejm ustaw poza Centralnym Związkiem Spółdzielczym powstało 9 spółdzielczych central gospodarczych, dwie centrale spółdzielczo-państwowe i 4 przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze. Centralny Związek Spółdzielczy reprezentuje całą spółdzielczość i posiada w stosunku do central spółdzielni powołane uprawnienia. Ma prawo powoływania i nadzorowania, zawieszania w czynnościach członków zarządu, ustala wytyczne w zakresie racjonalnego kształtowania sieci spółdzielczej itp.

Władzami CZS są Krajowy Kongres Spółdzielczy, zwoływany raz na trzy lata oraz Naczelna Rada Spółdzielcza, jako władza uchwalająca i nadzorczą CZS. Członkowie Rady Naczelnej są wybierani przez Krajowy Kongres Spółdzielczy.

Wszystkie spółdzielnie należą do poszczególnych central branżowych. Powstały następujące Centra: Spółdzielni Spożywców, Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej, Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich, Spółdzielni Ogrodniczych, Spółdzielni Pracy, Spółdzielni Księgarskich i Wydawniczych, Spółdzielni Mieszkańcowskich Centrala Gospodarcza Spółdzielni

„Solidarności”. Całość spraw kredytowych i finansowych spółdzielczości skupia się w Banku Gospodarstwa Spółdzielczego.

Ponadto istnieją centrale spółdzielczo-państwowe: Centrala Mięsna, Centrala Rybna oraz przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze. Centrala państwowo-spółdzielcza obejmuje te gałęzie gospodarki, gdzie Państwo zastrzegło sobie ingerencję bezpośrednią.

Uzyskawszy nowe formy organizacyjne, spółdzielczość polska staje

do pracy, aby przyczynić się do podniesienia stopy życiowej szerokich warstw społeczeństwa polskiego, zwalczania spekulacji oraz przysposobienia swoich mas członkowskich do społecznych form gospodarowania.

W „Dniu Spółdzielczości”, które jest świętem ponad 2 milionów spółdzielców w Polsce, pragnieniem szerokich mas pracujących jest, aby ruch spółdzielczy wypełnił powierzone sobie zadanie i przyczynił się do podniesienia dobrobytu gospodarczego kraju.

Gród u ujścia Samy
Ciekawe zabytki Obrzycka

Poznań, w lipcu
W Poznaniu szumią auta i brzęczą tramwaje szarpiąc nerwy mieszkańców. Za miastem panuje cisza. Lekki wiaterek w Kiekrzu przesuwają po powierzchni jeziora białe skrzydła jachtów. Dalej jest aleja czerwieńniowa. Stróż sprzedaje owoce przed charakterystyczną budą.

Potem są Szamotuły. Ładne, ruchliwe miasteczko. Rozkozyste kasztany oceniają, odsunięta od gwaru arterii przelotowej, gotycka kolegiata. Kasztanom przewodzi więź tak stary, że pozostały z niego właściwie tylko obrzynie, pokraczne brodawki na zmurszałym pniu.

Kolegiata jest imponująca. Swoim ogromem, przestrzennością wnętrza, detalami architektonicznymi. Niełada fortuny musiełi posiadał bracia Dobrogost i Wincenty Szamotułscy, jeśli potrafili zdobyć się na taki wysiłek finansowy. Przecież kolegiata przewyższa ramionami wybudowany przez Władysława Jagiełłę kościół Bożego Ciąła w Poznaniu, a ten należy do największych w mieście.

Zatopiona w zieleni parku „Czar-na Wieś” przeżywa ciągle w bolesnej zadumie tragedię pięknej Halszki z Ostroga. Nie mamy niestety czasu na przerwanie jej zadumy — w przejeździe tylko widzimy, że wieża ma czerwono-rudawy kolor cegły

i jakieś interesujące szczegóły architektoniczne.

Jeszcze szesnacie kilometrów i dojeżdżamy do Obrzycka. Miasteczko rozciąga się ze wschodu na zachód na płaskowyżu oblanym wodami Samy i Warty. Parterowe i jednopiętrowe domki zbiegają się na rynku. Pięknym obyczajem miast i miasteczek polskich środek rynku zajmuje ratusz, zamieniony coppersaw na śpichrz. Na wieży ratuszowej, zespęconej, zwieńczonej hełmem tablica z herbem Nałęcz i napisem mówiącym o hr. Atanazym Raczynie, który jak się zdaje, lubił podrżkę i dzieła sztuki. Jedną ścianę ratusza przyozdobił on pochodzącym z jakiegoś klasztoru portugalskiego kamiennym obramowaniem okna. Bogato rzeźbiona rama jest niewątpliwie fragmentem większej całości.

Wśród ornamentów widać lwie głowy, amorki, postacie geniusza kobiecego, trupią czaszkę z napisem „La morte, mater, amor” (Jeśli dobrze odczytano), wreszcie datę: 1527. Obramowanie podzielone na dwa żuki. Z powierzchni wewnętrznych żuków wystają ozdoby w kształcie głów ludzkich o rozwianych włosach oraz płyci z kciukiem wsuniętym między palec wskazujący i wielki — dla ochrony przed czarami lub urokiem. Taki sam gest robią dzieci gdy mówią — figę dostaniesz.

Na zachodnim krańcu miasteczka, na wzgórku, ciemnieje otoczona murem kępa drzew, spośród których wystrzela wieża i bieleją ściany kościoła. Zakątek niezwykle uroczy. Powietrze nasycone bąkitem nieba i miodowym zapachem lipi aż drży od upału i niezmordowanego brzęku pszczołich skrzydełek. Tak rzadko w Wielkopolsce spotykane białe tynki w połączeniu z bogato rozczłonkowaną bryłą kościoła przywodzą na pamięć cerkwie prawosławne.

Kościół oglądany od strony Warty jest nazywany „Widnia”. Oczywiście winę ponosi okna dzwoniczka, do której niejaką przyczepiony jest masyw kościoła. Nie byłoby dziwne, gdyby przy bliższym badaniu okazało się, że dzwoniczka jest basztą pozostałą z dawnych fortyfikacji miejskich (o ile takie w ogóle istniały). Z bliska wywiera kościół ogromnie ujmujące wrażenie. Cechuje go szlachetna prostota płaszczyzn połączona z umiarkowanym zdobnictwem barokowych portali i okien.

Kościół posiada aż dwie nawy poprzeczne, pomiędzy które wtłoczone są niziutkie nawy boczne. Na skrzyżowaniu nawy głównej z przednią nawą krzyżową rozsiadła się bardzo szeroka i bardzo niska wieża — raczej cokoł kopuły, którą być może projektował Pompeo Ferrari, budowniczy kościoła. Wnętrze jasne i miłe. Aż trzy ambony, z czego dwie po stronie ewangelii, trzecia „lepa” — wybudowana dla symetrii po stronie przeciwnej.

W nawie krzyżowej zwraca uwagę grobowiec arcybiskupa gnieźnieńskiego Ignacego Raczynie (+1823). Na dwóch grubych płytach muraowanych postawionych „na sztorc” spoczywa płyta jeszcze większej grubości, zaopatrzona napisem w języku polskim, głoszącym koleje życia arcybiskupa. Na płycie

Z obrad Międzynarod. Organizacji Pracy w San Francisco

SAN FRANCISCO (PAP) Uwaga delegatów 57 krajów, biorących udział w konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy, skupiona jest obecnie na obradach komisji wolności związków zaw. Komisja debatuje nad projektem międzynarodowej konwencji w sprawie wolności zrzeszenia się w związki zaw. oraz zagwarantowania praw związków zaw. Delegacje pracodawców, popierane przez przedstawicieli rządów szeregu państw, w których związki zaw. są przesładowane, usiłują możliwie jak najbardziej ograniczyć w tej konwencji uprawnienia ruchu zawodowego.

Zagadnienia

Szybkie tempo odbudowy kraju

Z każdym dniem wzrasta tempo odbudowy kraju. Coraz mniej jest w Polsce ruin i zgłiszcz, Bilans pierwszych trzech lat powojennych słusznie napawa nas dumą i radością. Szczególnie w wielkich ośrodkach przemysłowych i w naszych portach rzucają się w oczy poważne sukcesy polskiej gospodarki powojennej. W tym wyścigu do wielkiego celu narodowego biorą żywy udział wszystkie czynniki i wszystkie sektory gospodarcze. Z narodu lądowego i rolniczego przekształcamy się konsekwentnie w naród lądowo-morski i rolniczoprzemysłowy.

Szczególnie wielki rozmach prac inwestycyjnych notujemy na Wybrzeżu. Nie tylko Gdynia-Gdańsk, ale i Szczecin pracuje z rozmachem, a obok nich szereg mniejszych portów na długiej przestrzeni nadbałtyckiej.

W pracy tej nie brakuje nigdzie i naszych ludzi — ludzi Stronnictwa Pracy. Podkreśla to wyraźnie poseł na Sejm inż. Józef Maciejewski, prezes zarządu woj. SP okręgu szczecińskiego, w ostatnim „Biuletynie Informacyjnym” zarz. woj. SP, w którym czytamy m. in.:

„Od pierwszych dni ludzkiego stronnictwa stanęli do pracy, obok ludzi zblokowanych partyj politycznych i szeregów bezpartyjnych.

Byliśmy i jesteśmy Polsce potrzebni.

Jakkolwiek jesteśmy stronnictwem liczebnie niewielkim, niemniej nasz wkład polityczno-gospodarczy jest poważny. Ocena tego wkładu musi być mierzona tą ilością środków i tym ogromem przeciwności, z jakimi stanęliśmy do pracy. A pracę naszą układaliśmy zawsze mając na względzie dobro Narodu i Państwa. Taka zasada oraz rzetelność i trzeźwy stosunek naszego stronnictwa do spraw związanych z problematyką tych ziem, spotkały się z pełnym uznaniem społeczeństwa. Obowiązek nasz wykonał. Wykonaliśmy go rzetelnie. Rzetelnie też wykonamy go w przyszłości. Zdajemy sobie sprawę, że tylko silnym szarpnięciem skruszymy skostniałość w każdej dziedzinie.

Nam chodzi o to, by prężność życiowa na tych terenach, tak ekonomicznie, jak społecznie zwiększyła się przynajmniej tyle razy, ilekroć zwiększyło się nasze Wybrzeże”.

Stron. Pracy postawiło sobie za jeden z celów zorganizować politycznie i włączyć pozytywnie i wydajnie do zadań gospodarki narodowej rzemiosło, kuwictwo i inteligencję pracującą. Wszystkie nasze siły muszą służyć odbudowie kraju, a następnie jego rozbudowie. To wielki cel, któremu warto służyć całymimi swoimi siłami.

postać zmarłego w pozycji kłęczącej. Przeciwległą ścianę nawy krzyżowej zajmuje dużych rozmiarów obraz malarza hiszpańskiego Caxes (r. 1606) nabyty w Madrycie przez wspomnianego już Atanazego Raczynie. Obraz przedstawiający w soczystych barwach Ostatnią Wierczerzę, jest nieco podniszczony. Gdy zastanawiam się czy jego miejsce tutaj, czy w Muzeum Wielkopolskim, to mimo wszystko trzeba chyba odpowiedzieć — tutaj. Ten obraz bowiem to nie tylko kawał zamalowanego płótna, ale i związane z nim wspomnienia. A tę łączą obraz z miastem, kościołem, portugalskim obramowaniem okna w ratuszu obrzyckim, a pewnie i z niedaleką miejscowością — Lizboną.

Ze wzgórz kościelnych widać w zieleni lasów po drugiej stronie Warty, mury dawnego pałacu Raczynie w Zielonej Górze, która dziś stanowi wcale atrakcyjne letnisko.

U stóp wzgórzka płynie rzeczka Sama. Z drugiej strony głęboki parów oddziela go od rozległego pagórka opadającego stromo do Warty, na którym niegdyś wznosił się gród słowiański. W miejscu gdzie Sama wpada do Warty, wznosi się kopiec. Na jego zboczu wyraźne ślady pracy nęk ludzkich w postaci ściepek prowadzących z dwóch stron na szczyt, gdzie być może stała strażnica grodowa. Stąd śledziła straż czy z poza zakrętu Warty nie wyłaniają się złowieszcze łodzie wikingów. Na drugim brzegu Samy kępa wielkich wierzb. Czy to nie tutaj stały chaty Sławników z „Puszczy Gołubiewa”? Pewnie tak samo jak dzisiaj rozlegało się wołanie kukułki w lasach na drugim brzegu Warty. Tak samo pachniały lipy i tak samo nad nurtem Warty leciała mewa do szczecińskiego Wołynia.

Witold Maisel

MIGAWKI

Mityczne „czworaczki” łódzkie wywołały w prasie polskiej dużo hałasu. Sprawą oszustwa zajął się prokurator i po orzeczeniu lekarzy — biegłych, którzy ustali stopień poczytalności niedoskiej matki, zajmie także lub inne stanowisko. Sposób „na czworaczki”, mający na celu pobudzenie ofiarności społeczeństwa, jest stary jak świat. Podobny wypadek miał miejsce niedawno w Boulogne, gdzie rozniosła się wieść, że zamieszkała tam Marcelina Demarigny, ma urodzić pięćoraczki. Dary posypały się jak z rogu obfitości. Rozrzewnieni Francuzi posyłał paczki żywnościowe, wyprawki i gotówki w takiej ilości, że zainteresowało to policję. Niewłaściwe poddano badaniom lekarskim i już na wstępie okazało się, że pomysłowa oszustka porównała odmienny stan... kilku poduszki. Łatwo zrozumieć samopoczucie aresztowanej kobiety i niedoskiej „chrzestnych rodziców”. (ro).

Kalendarzyk

Sobota, 3 lipca 1948 r.
Katolicki: Jacka, Anatola.
Słowiański: Miłostawa.
Wschód słońca: 4.40, zachód: 21.28;
wschód księżycy: 1.42, zachód: 17.04.

BYDGOSZCZ

Oddział miejscowy dla prenumeraty
i ogłoszeń: Jagiellońska nr 2 (Pod
Arkadami), tel. 24-29.

W piątą rocznicę tragicznej śmierci śp. gen. Sikorskiego

(fa) Staraniem Pom. Zarządu Wo-
jew. Stron. Pracy odbędzie się w
niedzielę, 4 bm. — w piątą rocznicę
tragicznej śmierci gen. Wł. Sikorskiego
— uroczysta akademja w
Pom. Domu Sztuki. Początek o godz.
12-tej.

Wyjazd dzieci na kolonie RTPD

(a). Zarząd RTPD podaje do wia-
domości, że do Falmierowa dzieci
wyjadą dziś 3 bm. o godz. 13.30.
Zbiórka koło poczty przy dworcu
PKP.

Do Sypniewa i Runowa, wyjazd
nastąpi 4 bm. o godz. 6. Zbiórka
koło poczty przy dworcu PKP.

Do Smukały — 6 bm. o godz. 11
z dworca BKP (mała kolejka).

Wielka wenta w Oplawcu

(fa). Komitet parafialny przy pa-
rafii św. Wojciecha na Okolu urzą-
dza w niedzielę, 4 bm. wielką wenta-
parafialną w ogrodzie w Oplawcu.
Dojazd kolejką do Oplawca co godzinę
od 14-ej poranku. Zniżki kole-
jowe nabywać można w niedzielę
przed omacnem kolejką powiatowej
na ka... pociąg, oraz w biurze pa-
rafialnym przy ul. Grunwaldzkiej 65
w sobotę i w niedzielę do godz. 14.

Na wencie bufet obficie zaopatrzony.
Dla dzieci moc niespodzianek.
Koncertować będzie doborowa orkie-
stra. Wstęp dobrowolne datki. Dochód
przeznacza się na cele kościoła.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI BYDGOSKICH

* KS „SPD”. Zebranie zarządu
i sekcji piływakowej dziś, 3 bm. o go-
dzinie 18.30 w sali gimnastycznej przy
ul. Konarskiego 4.

* Zw. Zaw. Prac. Handl. i Biuro-
wych RP. przypomina członkom, iż
wycieczka do Górnej Smukały odbę-
dzie się 4 bm. Zbiórka o godz. 9 na
dworcu Kolejki Powiatowej.

* Bydgoska Spółdz. Spożywców
urządza w dniu 4 lipca wycieczkę do
Brzozy. Szczegóły podane są w ogło-
szeniach w sklepach BSS.

* Zapisz się na członka Biblioteki
TUR! Bogato zaopatrzony dział nau-
kowy przyciągnie Twoich wia-
domości, a dobra powieść dostarczy
miłej rozrywki w okresie wczasów
i udostępni radość obcowania z pię-
knym słowem i myślą.

Rolnicy pow. świeckiego najlepszymi płatnikami — podatku gruntowego

BYDGOSZCZ (fa). W sali po-
siedzeń Urzędu Wojew. odbyła się
wczoraj konferencja powiatowych
pełnomocników rządowych do spraw
podatku gruntowego. W obradach,
które zagał pełnomocnik wojew. do
spraw podatku gruntowego p. Ger-
ke, udział wzięli delegaci zaintereso-
wanych władz, urzędów, instytucji
i partii politycznych. Omawiano
sprawy związane z poborem podat-
ku gruntowego i świadczeń na fun-
dusz oszczędności rolnictwa (FOR).
Z wygłoszonych sprawozdań posze-
gólnych pełnomocników powiatow-
wych wynikało, że najlepiej z I ra-
ty podatku gruntowego na rok 1948
wywiązali się rolnicy pow. świec-
kiego spłacający przypadający na nich

Za zabójstwo sąsiada

ojciec skazany na 7 lat, syn na 6 lat więzienia

BYDGOSZCZ (re) Wydz. Karny
Sądu Okręgowego w Bydgoszczy
na sesji wyjazdowej w Wyrzysku
w trybie postępowanie doraźnego
rozpatrywał sprawę Jana Kowalskie-
go i jego 20-letniego syna Andrzeja,
oskarżonych o zabójstwo sąsiada,
repatrianta Putreszy, zam. w Nie-
żychowie pow. Wyrzysk.

W miejscowości tej przydzielono
swoego czasu Kowalskim gospodar-
stwo poniemieckie, które następnie
przekazano repatriantowi Putreszy.
Kowalscy otrzymali inne 15-hekta-
rowe gospodarstwo z tym, że z po-
wodu braków budynków gospodar-
skich wolno im było korzystać z za-
budowań Putreszy. Poprawne stosun-
ki sąsiedzkie z biegiem czasu ze-
psuły się i zamieniły w jawną wro-
gość. Zarówno Kowalscy jak i Pu-
tresza odznaczali się nieustępliwo-
ścią i nietrudno było przewidzieć,
że kłótnie zakończą się kiedyś ka-
tastrofą.

Pewnego dnia Jan Kowalski za-
brał ze wspólnego chlewa koryto i
postawił je na swojej połowie bu-
dynku. Błahostka ta stała się powo-
dem sprzeczki, która skończyła się
tragicznie. Putresza po bezkutecz-
nych prośbach i perswazjach, posta-
nowił zabrać koryto siłą; obawia-
jąc się jednak krewkich sąsiadów,
uzbroił się na wszelki wypadek w
widły. Zaogniło to sytuację do tego
stopnia, że gdy wszedł do chlewa,
podbiegł do niego Andrzej Kowalski
i z całej siły ugodził go widelnią w
okolicę oka. Putresza zalał się krwią

KOMUNIKAT

(a). Referat Aprowizacji przy Star-
ostwie Pow. podaje do wiadomości,
że wobec wyczerpania się nakładu
właściwych kart wymiennych, wyda-
je się zastępcze karty wymienne z
miesiąca kwietnia 1948 r. serii DW
Nr Nr 885001 do 890000 z ważnością
na miesiąc sierpień br.

Karty te zaopatrzone są nadrukiem
„sierp. 1948 r.“

Z CAŁEGO POMORZA POKRÓTCE

Powiat włocławski prowadzi ener-
giczną walkę z groźnym szkodni-
kiem plantacji rzepakowych, którym
okazał się tzw. gnataz. Jeśli nie
uda się szkodnika zniszczyć rady-
kalnie, to zdaniem fachowców 75%
zbiorów ulegnie zagładzie, a straty
wyniosą około pół miliarda zł. Do-
dać trzeba, że w powiecie włocław-
skim znajduje się ponad 220 ha plan-
tacji rzepaku. Duża ilość plantacji
już teraz jest całkowicie zniszczona.

Wicewoj. Jakubowicz i dr. Zasz-
tów ulegli w Włocławku wypadkowi
samochodowemu. Samochód wio-
zący wicewojewodę i lekarza zde-
rżył się z samochodem ciężarowym
Gdańskiej Spółki Ekspert. Na szczę-
ście obyło się bez ofiar. Jedynie
maska samochodu została mocno u-
szkodzona.

Gmina Skepe w pow. toruńskim
przystąpiła do budowy nowej szko-
ły. Koszty budowy obliczono na 38
mil. zł.

podatek w 93,6%. Rolnicy pow.
świeckiego przodują również w ak-
cji poboru świadczeń na FOR, ze-
brali bowiem dotąd około 10 mil. zł.
Dalej najlepszymi wynikami w oby-
dwu dziedzinach poszczycić się mo-
gą rolnicy powiatów szubińskiego i
bydgoskiego.

Z kolei uczestnicy konferencji o-
mówili akcję zsypania zboża. Przewi-
dziane jest zwiększenie ilości punktów
zsypania i umieszczenie ich w
miejscowościach najbardziej dla
rolników dogodnych.

Pełnomocnicy stwierdzili nastę-
pnie, iż jeśli chodzi o sprawy podat-
kowe, to współpraca władz wymia-
rowych z czynnikami społecznymi
układa się zupełnie pomyślnie.

i osunął się na ziemię. W tym mo-
mencie Jan Kowalski chwycił o-
gromną kłonkę, podskoczył do le-
żącego Putreszy i trzykrotnie ude-
rzył go w głowę. Napadnięty stracił
przytomność i nie odzyskawszy
jej zmarł następnego dnia. Zabój-
ców aresztowano i po przeprowa-

dzeniu dochodzeń pociągnięto do o-
dpowiedzialności karnej.

Sąd po przeprowadzeniu rozprawy
karnej uznał, że oskarżeni działali
w stanie silnego wzruszenia i ska-
zał Jana Kowalskiego na 7 lat wię-
zienia, a jego syna Andrzeja — na
6 lat więzienia.

8 lipca festiwal orkiestr wojskowych

(fa) 8 lipca br. odbędzie się w Byd-
goszczy wielki festiwal orkiestr wo-
jskowych, zorganizowany staraniem
Referatu Kulturalno-Oświatowego Do-
wództwa Okręgu Wojskowego.

Festiwal będzie miał miejsce na pl.
Wolności i dostępny będzie dla szer-
sokiego rzesz bydgoszczan. W razie

niepogody impreza odbędzie się w
wielkiej sali Teatru Urzędu Bezp. przy
ul. Chodkiewicza.

W dniach 9 i 10 lipca najlepsze or-
kiestry wojskowe koncertować będą
w poszczególnych fabrykach byd-
goskich.

Po latach nauki i pracy zasłużone wakacje

(re). Średnia Szkoła Zawodowa
Warsztatów Gł. PKP w Bydgoszczy
obchodziła wczoraj uroczystość za-
kończenia roku szkolnego, połączonej
z rozdaniem absolwentom dyplomów
czeladniczych.

Zebranych z sali stołówki kolejowej
przy ul. Zygmunta Augusta gości,
nauczycieli i liczne grono młodzieży
powitał dyr. szkoły Pellegrini, po
czym przemówił nac. warsztatów
inż. Rupiński. Po dalszych przemó-
wieniach nastąpiło wręczenie nagród
19 przodownikom pracy wyróżniają-

cy miłą pilnością, stopniami i re-
gularnością uczęszczania na wykłady.
Otrzymali oni z Opieki Rodzicielskiej
cenne książki. Ogółem po
trzech latach nauki, połączonej z prak-
tyką w warsztatach, świadectwa
ukończenia szkoły otrzymało 93 uc-
niów, z czego 81 — świadectwa czel-
adnicze. Absolwenci wręczyli w do-
wód wdzięczności za poniesiony trud
i opiekę, piękne wiązanki kwiatów
dyr. Pellegriniemu, nac. inż. Rupiń-
skiemu i z-ry nac. warsztatów E.
Wodzickiemu.

Po rozdaniu świadectw nastąpiła
część artystyczna, na którą złożyły
się: koncert orkiestry ZZK, oraz wy-
stępy uczniów i członków zespołu
świątecznego. Uroczystość zako-
ńczono wspólnym odśpiewaniem „Ro-
ty“ i zwiedzaniem wystawy prac
uczniów.

UWAGA prenumeratorzy IKP!

Dla wygody naszych prenumera-
torów otrzymujących gazetę przez
roznosieli, będziemy przyjmowali
przedpłaty na prenumeratę od 1 do
10-go każdego miesiąca. Gazety
będziemy dostarczali od 15 do 15-go
następnego miesiąca.

Dla przeprowadzenia tej zmiany
roznosieli pobiorą w czasie od 1
do 10 lipca dodatkowo po 65 zł i
prosimy nie sprawiać im trudności.

Następne przedpłaty pobierać bę-
dziemy w terminie od 1 do 10 ka-
żdego miesiąca po 130 zł.

Sport Czy „Brda” pokona „Legię”?

BYDGOSZCZ (kaj). Zarząd ZKS
„Brda” nie licząc się z powalnymi
wydatkami, sprowadza piłkarskiego
mistrza okręgu rzeszowskiego MKS
„Legia” z Krosna. Piłkarze byd-
goscy — jak zapewnia nas kierow-
nictwo — wystąpią we wzmocnio-
nym składzie. Uważamy, że „Brda”
nie zrobi zawodu sympatykom spor-
tu piłkarskiego i zademonstruje
przeciwnikowi dobrą grę. Pokona-
nie zespołu z Krosna leży w możli-
wościach kolejarzy.

Mecz odbędzie się w poniedziałek
o godz. 19 na stadionie miejskim.

„Chojniczanka” przeciwnikiem „Burzy”

BYDGOSZCZ (kaj). Końcowym
akordem w rozgrywkach piłkarskich
o mistrzostwo Pomorza klasy A, bę-
dzie mecz między „Chojniczanką” a
sympatycznym WKS „Burza”. W
razie zwycięstwa zespołu chojnickiego,
mogą nastąpić zmiany w tabeli.
Uważamy jednak, że wojskowi przy-
stąpią, jak zwykle, do spotkania
przygotowani i zakończą rozgrywki
dobrym wynikiem.

Rozwój Okręgowej Mleczarni Spółdzielczej

(fa). Jak się dowiadujemy, Okrę-
gowa Mleczarnia Spółdzielcza w
Bydgoszczy przekroczyła ilość mleka
rozprowadzanego przez tę placówkę
w okresie przedwojennym, kiedy
stanowiła jeszcze prywatną własność
niemiecką. Mleczarnia prelinuje
ogółem na rok bieżący dostawą 8
milionów litrów mleka. Przewidziane
jest zainstalowanie kazeinarni
oraz aparatów do butelkowania mie-
lka. Oprócz kazeiny klejowej, prze-
widzianej na eksport, mleczarnia
przystąpi w roku przyszłym do pro-
dukcji kazeiny wólkienniczej. Mle-
czarnia zaopatruje w mleko wszyst-
kie stacje Opieki nad Matką i
Dzieckiem, RTPD, szpitale i ponad
100 punktów sprzedaży detalicznej
w tym 18 własnych.

Nieszczęśliwy wypadek

(fa). W czasie zwózki z drzewa
pod Osielskiem mieszkaniec Zołęd-
owa p. Józef Borkiewicz spadł tak nie-
szczęśliwie z okrągłaków, że dostał
się pod koła traktora, które przeszły
mu przez nogi. Nieszczęśliwego w
stanie ciężkim odstawiono do szpi-
tala miejskiego w Bydgoszczy.

Ile będziemy płacili za węgiel?

(a). Komisja Cennikowa przy Woj.
Pomorskim podaje do wiadomości, że
z dn. 1 bm. obowiązuje na terenie
woj. pomorskiego następujące ceny
maksymalne węgla i koksu opało-
wego:

1) Węgiel: Kostka, orzech, brykety — a) cena dla kupca detalisty 2.960 zł, b) cena dla konsumenta przy zakupie ze składu hurtowego w ilościach ponad 1 tonnę 3.200 zł, c) cena dla konsumenta loco skład kupca detalisty przy zakupach od 10 kg do 1 tonny 4.000 zł.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR MIEJSKI: w sobotę
i niedzielę (3 i 4 bm.) „Głupi
Jakub”, komedia gorąco oklas-
kiwana przez publiczność.

KINA — Pomorzanie: Rosanna
z 7 księżyców Polonia: Casa-
blanca. Wolność: Nauczycielka
wiejska. Orzeł: Zagubione dni.
Gryf: Dwaj panowie F. Bałtyk:
Serenada w dolinie słońca. Baga-
tela: Rosanna z 7 księżyców. Ak-
tualności: Program nr 12.

Początek seansów. — Pomo-
rzanie: 16.15, 18.30, 20.45; Polo-
nia, Wolność, Gryf i Bałtyk: 17,
19 i 21; Orzeł: 16, 18.30 i 21; Ba-
gata: 21.45; Aktualności: 13.
DYZURNY LEKARZY KOLE-
JOWY 3 bm.: dr Dzionara, Al.
1 Maja 32, tel. 19-22.

POGOTOWIE LEKARZY-DEN-
TYSTÓW: w sobotę 3 bm. od
godz. 15-17 — lekarz-dent. J.
Rajkowska, ul. Paderewskie-
go 10.

DYZURY APTEK. Do 10 bm.
dyzury pełnią: apt. „Centralna”,
Al. 1 Maja 27, tel. 23-14 i apt.
„Pod Złotym Orłem”, Stary Rynek
1, tel. 19-31.

WAŻNIEJSZE TELEFONY —
Kmdr Miasta MO 25-15; Ko-
menda MO 25 16, 25-17, 25-18;
Pogotowie Ratunkowe 10-00;

Niedziela, 4 lipca 1948 r.
7.00 Progr. og.-polski. 11.00
Program lokalny dnia. 11.02
Koncert zyczeń. 11.25 Muzyka
ludowa z płyt. 11.40 Progr. og.-
polski. 19.20 Z dziejów łączności
kulturalnej polsko-czeskiej —
felieton J. Wójcikowicza. 19.35
Muzyka słowiańska z płyt. 19.50
Progr. og.-polski. 22.25 Wiado-
mości sportowe. 22.35 Progr.
og.-polski. 24.00 Zakończenie
audycji.

14 nowych sklepów BSS

(fa). W związku z obchodzoną
dziś w całej Polsce „Dniem Spół-
dzielczości” — Bydgoska Spółdziel-
nia Spożywców otwiera w różnych
punktach miasta, 14 nowych sklep-
ów spożywczych po Miejskich Zak-
ładach Zaopatrzenia.

IMPREZY

Barbara Kostrzewska w Bydgosz-
czy. W środę, 7 bm. o godz. 20 w
sali OKZZ (Strzelnica) odbędzie
się koncert primadonna Opery Śl-
skiej i Krakowskiej — Barbary Ko-
strzewskiej i Lesława Finze — pier-
wszego tenora Opery Śląskiej.

Wieczór humoru Leona Wyrwicza
W niedzielę, 4 bm. wystąpi w Domu
Sztuki o godz. 20 popularny humo-
rysta Leon Wyrwicz, w świątecznych
swoich kracjach monologowych.

Bilety sprzedaje „Orbis”. W dniu
przedstawienia kasa Domu Sztuki
od godz. 10 rano.

Dziś występ Zizi Halamy! Balet
Zizi Halamy wystąpi dziś i jutro o
godz. 20 w sali OKZZ (Strzelnica).
W programie przegląd przeboi ta-
ncicznych od tańca ludowego do
Boogi-Woogi.

Ile będziemy płacili za węgiel?

2) Koks: kęsy, kostka, orzech I —
a) cena dla kupca detalisty 3.450 zł,
b) cena dla konsumenta przy zakupie
ze składu hurtowego w ilościach po-
nad 1 tonnę 3.740 zł, c) cena dla kon-
sumenta loco skład kupca detalisty
przy zakupach od 10 kg do 1 tonny
4.560 zł.

Zadanie lub pobieranie w przedsię-
biorstwach sprzedaży cen wyższych
od ogłoszonych w nin. komunikacie
jest wzbronione i podlega karze z
ustawy z dn. 2. 6. 1947 r. o zwalczaniu
drożyzny i nadmiernych zysków
w obrocie handlowym.

Wózki
dziecięce
 w najlepszym wykonaniu poleca
 WYTWORNIA
BALCERKIEWICZ i Ska
 Bydgoszcz, ul. Unii Lubelskiej 7
 obok głównego dworca 398

Torebki damskie
 Najtanie kupisz hurtowo
 w dużym wyborze w wytw.
Zygmunt Karon
 Łódź 06528
 ul. Piotrkowska 116

**Hurtowa sprzedaż
 galanterii**
W. J. TEŚCIOROWSKA i S-ka
 ŁÓDŹ, Piotrkowska 58
 Telefon 268-43
 Konto czynne w PKO Nr VII 1780
 poleca wszelką drobną
 galanterię, na życzenie wy-
 syłamy cenniki 065-8

**Samochód
 ciężarowy**
 3 tony po generalnym re-
 moncie na bardzo dobrym
 ogumieniu sprzedam korzystnie.
 Bydgoszcz, Saperów 16
 Telefon 16-22. 06609

**20 tysięcy mtr.
 kabla gumowego**
 4 x 2,5²
 sprzedajemy okazjnie
„Hatech”
 Poznań 06389
 Św. Marcin 65

**1) Samochód
 ciężarowy na chodzie**
 zarejestrowany 3 ton, 6 cyl. na
 ropę, po remoncie z częściami
 zapasowymi 06598

2) Pompę
 hydrauliczną 500 atmosfer
 zegarem oraz motorem elek-
 trycznym 11 MK tanio sprzedam
Zygmunt Lewandowski
 Olejarnia
 Wysoka, pow. Wyrzysk

Włosie końskie i szczecinę
 KUPUJE STAŁE 3986
„BORSUK”
 Wytwornia Szczotek i Pędzli
 A. Drażkiewicz i Ska
 Bydgoszcz, Zduny 8, tel. 39-95

**Dyrekcja Prywatnego Kształ-
 cyjskiego Liceum i Gimnazjum
 Handlowego T. K. S. H w Bydgoszczy
 (Pom.) ul. Kamionka 2a Telefon 41
 zatrudni od nowego r. szk. 958/4
 nauczyciela(kę - komercjalistę(kę)
 do - siegowości i arytmetyki hand-
 lowej. Pełne kwalifikacje.
 Etat państwowy 06603**

NAUKA

Państwowe
 Szkoły Gospodarcze w Włoc-
 borku przyjmują już zapisy na
 nowy rok szkolny: do Gimnazjum
 Gospodarczego, Rocznej Szkoły
 Gospodarczej i Rocznej Szkoły
 Krawieckiej. Nauka bezpłatna,
 internat na miejscu. Informacji
 udziela Kancelaria Szkoły Włoc-
 bork, Rokossowskiego 14. (3814)

ZAMIANY

Zamiana
 mieszkanie centrum Bydgoszczy
 3 pokoje wygodami, gaz — za-
 mienię na 2 pokoje wygodami
 Łódzi w okolicach uniwersytec-
 kich. Oferły IKP Bydgoszcz „Uni-
 wersyteci”. (3959)

**NAJKORZYSTNIEJSZE ŹRÓDŁA ZAKUPU
 w SZAMOTUŁACH**

Agentura IKP w Szamotułach znajduje się u Sosińskiej, Rynek 40
 Przyjmuje się prenumeraty i ogłoszenia

Szamotulska Fabryka Maszyn
B-cia Gielniak
 SZAMOTUŁY, ul. Lipowa 15
 Budowa młocarni parowych
 i motorowych.
 Naprawa lokomobil, pługów
 parowych i wszelkich maszyn
 przemysłowych
 Oddział naprawy samochodów
 i maszyn biurowych 0662

Czesław Barciszewski
 Prace elektrotechniczne 06625
 SZAMOTUŁY, Rynek 28

Kazimierz Mizgański
 warsztat saklarski 06626
 skład porcelany-szkła i sprzętów kuchennych
 SZAMOTUŁY
 ulica Generała Świerczewskiego 4

A. KOSZUDA
 skład bławatów i towarów krótkich 06638
 Szamotuły, Rynek 39

Państwowa Centrala Handlowa
 punkt skupu
 Zakup wszelkich płodów rolnych, sprzedaż przetworów młynarskich
 magazyny: SZAMOTUŁY, WRONKI i OSTRORÓG 06626
 zapewnia sumienną i uczciwą obsługę rolników
 SZAMOTUŁY, Świerczewskiego 5 tel. 540

Stanisław Klose
 Pracownia obuwia 06632
 SZAMOTUŁY
 ulica Dworcowa Nr 44

Edmund Zawadzki 06624
 Warsztaty naprawy
 maszyn rolniczych i motorów
 spalinowych
 Szamotuły, ul. Dworcowa 11

Nowaczyński Franciszek 06633
 Piekarnia i Cukiernia
 poleca codziennie świeże bułki
 Szamotuły, Rynek 4

Ignacy Pikusa
 Mistrz Rzeźbiarski 06630
 wykonuje
 wszelkie prace rzeźbiarskie
 w drzewie
 SZAMOTUŁY, ul. Sądowa 9

J. SZYMAŃSKI i S-ka
 Hurtownia wód mineralnych,
 hurtownia piw, rozlewnia octu
 SZAMOTUŁY, Rynek 21. Telefon 469

Restauracja pod Basztą
 reprezentacyjny lokal pow. szamotulskiego
J. Zamlewski
 Szamotuły, ul. Gen. Świerczewskiego 11. tel. 459

Maksymilian Dybizbański
 Pracownia 06637
 Cholewek
 SZAMOTUŁY, Rynek 28

Józef Gostomski 06639
 warsztat
 ślusarsko - mechaniczny
 Szamotuły, Szeroka 1

Halina Skoracka 06640
 Skład
 Bławatów
 Szamotuły (Pozn.)
 Rynek 43

B. Zawadzki 06634
 Warsztaty reperacyjne
 maszyn rolniczych i samochodów
 Szamotuły
 Ratuszowa 5 tel. 414

Perfumeria — Galanteria
 Salon fryzjerski
 damsko-męski 06639
 rok zał. 1927
Feliks UBOWSKI
 SZAMOTUŁY, Rynek 31 Tel. 375

**Powiatowy Związek Gminnych Spółdzielni
 „Samopomoc Chłopska”**
 w SZAMOTUŁACH. Tel 348 : 537
 Prowadzi skup produktów rolnych, zaopatruje spółdzielnie
 w artykuły przemysłowe i surowce służące do produkcji rolnej.
 Zaopatruje spółdzielnie w materiały budowlane i artykuły
 gospodarstwa domowego. Zaopatruje bezpośrednio rolników
 w towary asortymentu ciężkiego, prowadzi biuro zleceń dla
 bezpośrednich zamówień spółdzielni. 06635

**Ogłaszajcie się
 w ILUSTR. KURIERZE POLSKIM**

**MIEJSKIE ZAKŁADY OGRODNICZE
 W SZAMOTUŁACH**
 ALEJE 1 MAJA NR 13a TELEFON 311
 Specjalność drzewa owocowe i krzewy ozdobne (szkółka nagrodzona na WYSTAWIE ROLNI-
 CZO - OGRODOWEJ w POZNANIU w roku 1947 Złotym Medalem)
 06636

SPRZEDAŻ

MŁYŃSKIE
 artykuły, troki, nalewy, gąz, do-
 starczamy BYTOM, Moniuszki 15
 (06222)

Samochód
 DKW 700, dobrym stanie, sprze-
 dam. Kluczyński, Nowe Miasto
 pow. Jarocin (06608)

Trzy piętrowy
 dom handlowy wplata 800.000,
 willa trzypokojowa 450.000 —
 180 mórg, dom dziewięć pokoi
 1.900.000 sprzeda. Nowe złącze-
 nia sprzedaży przyjmuje „PO-
 GON” Spółdz. Bydgoszcz, Dwor-
 cowa 51/II. (3984)

Samochód
 osobowy marki „Citroen” typ.
 11-ty stan ogólny bardzo do-
 bry — sprzedam. IKP Gdynia
 „samochód”. (06610)

SZTANDARY
 paramenta kościelne
 wykonuje najstarsza fachowa firma
K. KĘDZIERSKA 06616
 Poznań
Ogrodowa 11
 Tel. 98-53 Rok zał. 1914

**Na-
 grodzona
 na PWK**

P. T. Kupcył
 Guziki, foremki, grzebienie i Inną
 galanterię, po cenach konkuren-
 cyjnych poleca hurtownie — S.
 Gońcikowski, Łódź, Narutowicza
 6, w podwórzu. Wysyłamy za za-
 liczeniem. (06585)

Materace
 poduszkowe i szpiralowe wszel-
 kich rozmiarów, wysyła odwrot-
 nie na zamówienie W. Wrześnie-
 wicz, Poznań, Ratajczaka 7, tel.
 36-31. (06561)

Wyżła
 brązowego 7 miesięcznego za
 cenę przystępną sprzedam. —
 Oferły IKP Bydgoszcz pod „6590”
 06590

Okazyjnie
 akordeon, 80-basowy, czterore-
 gistrowy — włoski przedwojenny
 ładnej konstrukcji, dobrym stanie
 za cenę przystępną sprzedam. —
 Oferły IKP Bydgoszcz pod 6590
 6590

Sypialnie
 wykwinne tanio sprzedaje Sto-
 larnia mebli, Bydgoszcz, Toruń-
 ska 86. (3926)

Drogerie
 sprzedam (bez konkurencji) So-
 lice-Zdrój, Kościuszki 8 Tatarskie-
 wicz. (06616)

Samochód
 osobowy czterodrzwiowy dobrym
 stanie sprzedam. Bydgoszcz,
 Dworcowa 104. (3977)

Miód gwarantowany
 poleca skład art. pszczelarskich
 kupuje — wymienia wosk wo-
 szczyne wyłoki na węze. W.
 Baumaart. Bydgoszcz, Kr. Jad-
 wigi 21. (3976)

Bieliznę
 damską, koszule męskie wykwin-
 tne, ceny najniższe, poleca I.
 Drogosiewicz, Łódź, Nawrot 7,
 tel. 129-95. (06618)

Sprzedam
 sklep urządzeniem wraz towa-
 rem i mieszkanie centrum mia-
 sta przy głównej ul. względnie
 przyjmę współnika większą go-
 tówką. Oferły IKP Bydgoszcz
 pod „3969” (3969)

Motocykl
 marki Royal 350 cm³ sprzedam.
 Bydgoszcz, Długa 70/2b. (3971)

Sprzedam
 lub przedzierzawię kuźnię. Gu-
 ziewiczowa. Zieleń, pow. Wą-
 brzeżno. (06667)

Samochód
 3 tonowy „Renault”, stan dobry,
 zarejestrowany sprzedam wzgl. za-
 mienię na półciężarówkę. Śl. Po-
 rada, Inowrocław, Duchy 12
 3961

